

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy órára

10 frt — kr.
5 „ — „
2 „ 50 „
1 „ — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 6 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr.

Vám- és kereskedelmi szerződés.

Foly a vita a képviselőházban az országnak legnagyobb anyagi érdekeiről.

Ki leszünk-e szolgáltató ismét az osztrákok kizsákmányolásának vagy elfogadjuk-e felajánlott anyagi függetlenséget? Mankókat fogunk-e vásárolni ismét drága pénzen, vagy járni fogunk saját lábainkon, saját erőnkön, fogjuk-e tehetni azt, a mi hasznos, vagy tenni fogjuk ezental is kényszerből azt, a mi árt?

E kérdések mind válasz nélkül maradnak.

A kormány hallgat, belebújt a menfizi Szfingbe, de ennek is letörte orrát az idő, mint a hogy lemosta az álszövegségről a fényházat.

A Lajthán tul a tartománygyűlések, az országgyűlés, az agrár gyűlés és más testületek gyűlései, mind felakarják mondani a vám- és kereskedelmi szerződést.

Nem rettennének vissza a vámsorompók felállításától sem a jól táplált osztrákok.

Soha szebb gondolatjuk nem volt szomszédainknak, mint a most nyilvánuló egyhangúság; kötelelességünk ennyi komoly embert komolyan venni; tehát kérjük őket: mondják fel a vámszerződést, mentől előbb, és állítsanak fel vámsorompókat, mihelyt csak lehet.

Daniel miniszter valószínűleg azt hiszi, hogy nem érdemes nekünk is felmondani a szerződést, minthogy már az osztrákok fel mondják.

Én nem vagyok próféta, de azért mégis megjósolom a miniszter urnak, hogy az osztrákok nem is gondolnak vámsorompók felállítására; ijeszgetik a magyar kishitűséget, tréfát üznek a magyar hiszékenységgel, de halálra ijednének, ha mi komolyan vennénk őket.

Ez esetben csakugyan jobb próféta vagyok, mint Dániel miniszter ur.

Távolról sem mindegy az, hogy ki mondja fel a szerződést és ki akar szabadulni a másiktól.

Ha az osztrákok akarnak szabadulni tőlünk és nem mi tőlük, úgy nézünk ki a világ előtt, mintha mi fosztottuk volna ki őket és nem ők minket.

Gyönyörűen használják a kezeikben lévő tompa fegyvert, megijesztették vele a magyar kormányt, a mely jól megdicsérte a portékát, a melyet meg akart venni.

Ha egyszer megtudják, hogy a magyar felfogás szerint a kereskedelmi szerződés hasznos, akkor a követeléseknek végtelen halmazával fognak előállani.

De úgy látszik hiába beszél az ellenzék, minden pártkérdéssé lesz téve ma már; még a legfontosabb anyagi érdeke az országnak is pártkérdéssé válik.

Hiába mutatjuk ki, hogy az önálló vámterületnek elve el van fogadva az 1867-iki törvényekben; — hiába hivatkozunk arra, hogy az ország anyagi önállósága nem képezhet pártkérdést és nem szabad, hogy ebből a kormány pártkérdést csináljon.

Ha előre kimondjuk, hogy a vámszerződés üdvös, még jobban meg fog kellenni fizetni az üdvösség árát.

Ha nem élünk a szerződésbe iktatott jogunkkal, akkor előre is lerakjuk a fegyvert, holott az osztrákok tetőtől-talpig fölfegyverkezve állnak velünk szemben.

Eddig csak az osztrák ipart védtük most már az osztrák agrárok is közbelépnek, ők is fenyegetnek, ők is követelnek.

Nagy ideje, hogy felébredjen a magyarban az önérték, ha már nem is bir meghonosulni a helyzet felismerése és az elmébe behatolni az önérdék összöne.

Nagyon magyaros eszme az, a melyet e három szó kifejez: »csak azért is;« a mit nem bir megtenni a magyar okosságból, belátásból, hazafiságból, tegye meg legalább dacból!

Az országgyűlésen kimutattam, mily óriási áldozatokba került a közel harmincz év óta fennálló vámszövetség, kimutatták ezt mások is, a statisztikai adatokat nem én találtam fel, ha én találtam volna fel ezeket, nem érnének semmit, kiolvasták az adatokat a magyar hivatalos statisztikából mások is, én is kiolvastam és a mások által felhozottakat verifikáltam aki ily adatokat felhozott, nem ujságokat mondott és irt, de régi igazságokat.

Azt kérdik némelyek, hogy hol vettük volna az iparcikküket, ha nem öznölné be az osztrák termelés? Erre azt válaszolom, hogy a magyar ipar kiállította volna ezeket, Magyarország nem csodaország, Magyarországon is igazságok a nemzetgazdászati világra szóló elvei, a fejlett ipar szabad versenye megátolja az ipar fejlődését és elég, hogy a verseny megszűnjék arra, hogy a nemzeti ipar azonnal fellendüljön.

Azt kérdik mások, hogy hól vettük volna a munkásokat? Én azt válaszolom, hogy neveltük volna, mint nevelte a kis Svájc, a kis Belgium, amelyek a világpiacon ellátására képesek vállalkozni. Talán a magyar munkásostóbb,

talán ügyetlenebb mint más? Aki ezt mondja, az nem ismeri a magyar munkást.

Midőn hazajöttem, egy gyárral foglalkoztam, e telepen egy új iparágat akartunk meghonosítani; ezelőtt bécsi ipar volt és hogy meginduljon a termelés, kénytelenek voltunk bécsi munkásokat behozni; nem telt el hat hónap és a bécsiek sztrájkoltak. De a lefolyt hat hónap alatt termelt már elég magyar munkás, akik a termelést azonnal átvették éssokkal jobban dolgoztak, mint a bécsiek.

Azt kérdik némelyek, de hol vennénk a tőkét? Erre azt válaszolom, hogy elég tőke özönlik az ezer meg ezer takarékpénztárakba, melyek mint hallatlan tünemény, gombaszerűleg lepik el az egész ország testét. A tőke a takarékpénztárakban a nemzeti termelés szempontjából halott tőke; az, a ki ezekbe teszi pénzét, egyszer egy évben kap egy mérsékelt kamatot, míg ellenben, ha az iparba, a kereskedésbe fektetné a tőkét, forgatná kétszer-háromszor, tízszer egy évben és a forgó tőke a nemzeti termelésben úgy szerepelne, mint kétszeres, háromszoros, tízszeres tőke.

Azt mondják mások, hogy e tőke nem erre való; de alaposan tévednek; ki üti rá a tőkére azt a bélyeget, hogy mire való? Az alkalom adja meg az irányt, a kedvet, a képességet.

És előállnak az aggódó mezőgazdászok, azok, kik a nemzet képezik, azok, kik mint a nemzet zöme, a legnagyobb figyelemre tarthatnak igényt.

Ők dolgoztak és szenvednek, dolgoztak, — mert 1870-ben még csak 1.851.988 hektárt vetettek be őszi búzával és 172.114 hektárt tavaszival; 1894-ben pedig már 3.060.661 hektárba vetettek őszi búzát és 143.552 hektárba tavaszit.

Oly annyira szorgalmatoskodtak hogy 1870-ben egy hektárból átlagos termést csak 11,32 hektoliter őszi és 7,51 hektoliter tavaszi búzát szereztek, 1894-ben pedig egy hektárból 15,72 hektoliter őszi és 13,08 hektoliter tavaszi búzát szereztek. Szorgalmuk, iparkodásuk daczará, ők a tönk szélére jutottak. Hogyisne? Hisz oly annyira nem védi őket a közös vámterület, hogy 1894-ben 20.019.339 frt áru gabona, hüvelyesek stb özönlöttek be az országba, a melyekre nem lévén szükség, a nemzeti termelés árát nyomták a világpiachoz arányított árak alá és csak azért volt ez így berendezve, hogy pl. a trieszti osztrák malmok szabadabban dolgozhassanak.

Az aggódó mezőgazdáknak rokon-szenvem egész hevével mondom, azon

rokonszenyvel, mely első sorban a magyar földmivelő paraszté, hogy ne féljenek az önálló vámterületől.

Az osztrák piac óriási piacza a mi buzánknak a mi nyersterményeinknek és az önálló vámterület osztrák-ipar-védő politikája egyelőre megfosztott más idegen piacoktól.

De az osztrák piac csak azért a miénk, mert az osztráknak szüksége van a mi nyers terményeinkre. A nyers termények nélkül élni nem lehet; — nem luxusból vagy rokonszenyből veszik meg; ha vámot vetnének rá, saját gyomrukra vetnének vámot és nem a magyar gazda adná el olcsóbban buzáját, de az osztrák piacon a vám összegével megdrágított áron kelne el a magyar luza.

Vegyünk példát Németországon és Olaszországon, hová beözönlik az amerikai buza, de nem olcsóbb áron, mint más-hová, hanem Németországban és Olaszországban a vám összegével megdrágítva jelenik meg ezen országok belföldén.

Azt is mondják, hogy az osztrák vámot vetne a mi buzánkra bosszúból és elvenné a csekély vámot az orosz és a román búzán.

Még ha ez tethető is, nem nagy kárunkra lenne ezen országok geográfiai helyzete folytán, de ezt nem tethető, mert az 1867. XII. kiegyezési törvény 8-ik §-a szerint ez teljes lehetetlenség lenne. E törvényben az van, hogy a kereskedelmi szerződések a külfölddel, Ausztria és Magyarország beleegyezése mellett köthetnek, tehát ha nem akarná, nem adná beleegyezését Magyarország a gabonavámtételek megváltoztatásához.

De erre nem is lenne szükség, mert a hogy be tudtak hozni és ismét kivinni 1893-ban az osztrákok 381 millió forint áru nyers anyagokat, tápszereket és más fogyasztási cikkekkel, úgy ki tudnók vinni mi is azt a 303 millió forint árut, a mely a mi kivitelünket képezte, tekintve, hogy nem kellene nekünk e terményeket előbb behozni és azután ismét kivinni és így a hozás és vivéssel megdrágítani ezeket.

Ne mondja senki, hogyha meggyőződésem hangján, honszerelmem hevével küzdök azért, amit hazámra nézve üdvösnök talállok, ezzel én bárkit oktathatok akarok. Megirták már ezt is rólam, elég rossz akarattal, nem tudja a mai elfásult szellem átérezni azt, hogy ösztönözhesen valakit a tiszta és lángoló honszeretet és ne érezzen mást, mint ezt az érzést keblében!

Kossuth Ferencz.

Csatlakozás a debreczeni határozathoz. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt tudvaleg a múlt évben tartott évi rendes közgyűlésen egy rendkívül fontos határozatot hozott az országgyűlési függetlenségi pártnak egyesítése ügyében. E határozatot Rigó Ferencz pártelnök és dr. Gulyás István pártjegyző aláírásával megküldötte az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt mindkét pártkörének, az országgyűlési függetlenségi képviselőknek az ország összes függetlenségi pártjainak, köreinek. Azóta e határozatot már több helyt tárgyalták a csatlakoztak a debreczeni határozathoz: Most ujabb Turkeve vá-

ros függetlenségi és 48-as pártjának többtagu küldöttsége tisztelt Kenéz Zoltán vezetésével, alatt Tóth János dr. orsz. képviselőnél, azon célból, hogy a turkevei függetlenségi és 48-as párt folyó hó 16-án tartott gyűlésének megválasztó-polgára nevében és megbízásból azon bizalmi iratot, melyben képviselőjüknek elismerésüket és köszönetüket fejezik ki a jelen országgyűlési ciklus alatt kifejtett hazafias örvényhozói tevékenységéért, biztosítják őt a jövőben is tántoríthatatlan ragaszkodásukról és felkéri a jövő választást illetőleg is a jelölt megválasztására. Tóth János orsz. képviselő megragadta a kezét és megválasztókerülete egyik tekintélyes városának, Turkevének bizalmát; örömet és büszkeséget képezi az, mint mondta, hogy szülővárosa, valamint a multban, úgy a jelenben és a jövőben is osztatlan bizalmának és ragaszkodásának ily kitüntető jelel ajándékozza meg őt. Ugyanezkor kézbesítették a képviselőnek a két függetlenségi és 48-as párt egyesülésének tárgyában hozott határozatuk jegyzőkönyvi kivonatát is, melynek értelmében a turkevei függ. párt hozzájárult a debreczeni függetlenségi pártnak ily irányu határozataihoz.

KÜLFÖLD.

Agrárgyűlés Bécsben. Az osztrák agrárgyűlés szombaton folytatta tanácskozásait és hosszabb vita után határozati javaslatot fogadott el, a mely azt célozza, hogy a kormány a vám-és kereskedelmi szövetséget csak azzal a feltétellel ujtassa meg, ha az eddigi alappal ellentétben, olyan alap alkotatik meg, amely az osztrák mezőgazdaság és az állam érdeinek elegendő biztosítékot nyújt.

Thomas Ambrois temetése. Parisban szombaton temették el Thomas Ambroise-t a közönség nagy részvétele mellett. A koporsóra igen sokan helyeztek koszorút. A koporsót jelen volt Bourgeois miniszter elnök több miniszterrel, több száz előkelőség és számos küldöttség különösen Metz-ből. A montmartrel temetőben az elhunyt sírjánál 7 beszédet tartottak.

Kölesönös segélyző egyesület közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 23.

A debreczeni kölesönös segélyző egyesület mint szervezet, f. hó 23-án d. e. 10 órakor a városháza nagy gyűléstermében tartotta meg évi rendes tisztújító közgyűlését.

Simonffy Imre kir. tanácsos, a szervezet elnöke a szokatlanul nagy számmal egybegyűlt tagokat néhány szíves szóval üdvözlőlvén, a XII. évi közgyűlési megnyitotta, s egyszersmind a jegyzőkönyv vezetésére Vadon Sándor jogtanácsost, a jegyzőkönyv hitelesítésére Koszorus Lajos és Roncsik Lajos tagokat; a választások vezetésére és illetőleg a szavazatok szedésére Muraközy László elnöklele alatt dr. Nagy Zsigmond és Márkus Miksa tagokat kéri föl s illetőleg ajánlja megválasztásra a közgyűlésnek.

Ezután Zádor Lajos igazgató felolvassa az igazgatóság évi jelentését, a melyből kiemeljük a következőket:

Tisztelt közgyűlés!

Alapszabályaink értelmében tisztelettel van szerencsénk a lefolyt üzlet eredményét a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni. Tesszük ezt azon megnyugtató tudattal, hogy szervezetünket a lefolyt évben nemcsak az eddigi színvonalon sikerült megtartanunk, hanem a tagok emelkedő számát, a betétek szaporodását a múlt évhez képest és különösen a tiszta haszon-eredmény örvendétes növekedését tekintve kölesönös segélyző egyesületünk újabb nagymérvű emelkedését, további folytonos terjeszkedését és térfoglalását jelenthetjük.

Szövetkezetünk Debreczen város lakos-

ságának minden rétegét egyesíti, gyors és nem sejtett hatalmas lendületét tagjai ragaszkodásának köszönheti és ha az egyesület fölvirágztatásában az igazgatóságnak része van, kétségtelenül legnagyobb érdeme abban áll, hogy az ezen itt teljesen ismeretlen intézmény iránt lakosságunk minden körében bizalmat tudott kelteni és a magyert bizalmat általánosan fönn is tudta tartani. — Ezen siker egyik főokát abban látjuk, hogy az igazgatóság sohasem tévesztette szem elől a szövetkezetek valódi hivatását, azok humánus rendeltetését. Működésében az igazgatóságot az vérevelte, hogy a szövetkezet nem nyereszkeségi vállalat, nem a magas kamatozás, osztalék nyújtás a főcél, mint inkább az, hogy jótékonony hatását a szövetkezet minden tagja, különösen pedig szegényebb, hitelre szoruló tagjai minél nagyobb mértékben érezhessék.

Alapítvány az a vád, melyet — szervezetünk nem ismeréséből — agrárius körökben ellenünk hangoztatnak mintha a kölesönös segélyző egyesület tisztán tőkegyűlés volt volna, melyek leginkább arra törekcsenek, hogy a betevőknek nagy kamatot juttassanak és így a nagy tőkének jó elhelyezést biztosítsanak. — Alapítvány a vád különösen azért, mert éppen a magunk erejéből összehordott tőke tesz bennünket erősekké és hoz közelebb a »segíts magadon« magasztos eszméjéhez. Ez teszi lehetővé, hogy szegényebb másutt hitelt nem élvező tagjainkat támogassuk és az ugynevezett »kis embereket« gazdasági törekvéseikben segítsük. — A tagjaink hűbirtékaiból összegyűjtött, most már hatalmas tőke függetlenít bennünket a gazdasági élet változó viszonyaitól, a pénzpiac gyakran nagyon is erősen hullámzásaitól. Mig a bankok és egyéb pénzintézetek kamatlábai folytonos változásoknak vannak alávetve, megdrágítják a pénzt, mikor arra legnagyobb szükség van és gyakran tőke felmondásokkal, törlesztéskövetelésekkel megszorítják az adóst a mikor az különben is a nehéz viszonyokkal küzd és így az általános gazdasági válság még inkább előmozdítja: addig szövetkeztünk — egészséges szervezeténél fogva — olcsó és mindenkire nézve egyforma kamatlábat állandóan és változatlanul tartja fenn és a kisebb kölesönöket — a pénztár állásától függetlenül — azonnal folyósítja a köteles heti befizetésen túl pedig semmiféle törlesztést vagy visszafizetést nem kíván. Nagyon szerencsésnek bizonyult az évenként alakuló új évtársulatok rendszere is, mely évenként új tagokkal és új tőkével szaporítja a szövetkezett tagjainak és vagyonának állományát. Ez juttat abba a helyzetbe, hogy különösen rossz időkben tagjaink, kik a viszonyok változása folytán nagyobb betéteiket fizetni nem képesek kötelezettségeiknek megfelelni nem tudnának betéti könyveik méltányos visszaváltásával segítségünk, az így történt tőke és törlesztési részeket leszállításával terheim könnyítünk és további befizetéseit lehetővé tegyük. Az ilyen a tagokra is előnyös konverziók az egyesület nagyobb veszteségektől is megóvják. — Ebben rejlik magyarázata, hogy kölesönös segélyző egyesületünk még a két utolsó, gazdaságilag nagyon kedvezőtlen évben is nagy forgalmához képest csak kisebb veszteségek érték. A lefolyt válságos év egyesületünk vezetőségére és igazgatóságára is nagyobb munkát és még nagyobb felelősséget hárított. A viszonyok nagyobb óvatosságra kényszerítettek, viszont éppen a rendkívüli helyzet kötelezőségünk tette, hogy tagjaink támogatásában, jogos hiteligényeik kielégítésében a legszélsőbb határokig elmenjünk. Szervezetünk éppen most legfényesebben állotta meg helyét. Noha tagjaink közül sokan kérelmezték betéti könyveik visszaváltását és az így visszafizetett tőke mintegy 120,000 forintba ment, mégis állandó tőkénk nem csökkent, haszoneredményünk a múlt évhez képest tetemesen növekedett és az általános kamatozás is a tavalyihoz képest emelkedett. Mérlegünk kimutatása szerint az évi kamatozás 5⁶/₁₀-ot tesz ki és a felszámoló évtársulat tőkéjének haszoneredménye a 6⁰/₁₀-ot majdnem eléri. Ezen eredmény teljesen kielégítő, ha tekintetbe

vesszük, hogy kamatlábunk állandóan mellék-
díjak kizárásával 6% volt.

Igaz, hogy a lefolyt évben az eddiginél
nagyobb mértékben voltunk kénytelenek tag-
jaink ellen peres uton eljárni, de állandóan
gondoskodtunk arról, hogy méltányos kiegyen-
lítéssel töketörlesztéssel a peres ügyeket ren-
dezzük és az ügyvédi költségek is a legmér-
sékeltetben számítassanak. Minden óvatossá-
gunk mellett még is kénytelenek voltunk 20
tagnál 948 frt 80 kr összeget veszteségként
leírni. — Ezen veszteségeket azonban az 1895.
október 20-án tartott rendkívüli közgyűlés
határozata értelmében a veszteségi tartalékból
írjuk le és így a tagokat közvetlenül nem
érinti. Ezen körülmény is bizonyítja, hogy a
veszteségi tartaléknak alakítása és az említett
közgyűlési bílcintézkedése, annak szaporí-
tása érdekében meanyire üdvös, mennyire
emeli a szövetkezet szilárdságát és bizton-
ságát.

Volt a szövetkezetnek 1895 december
31-én 6127 tagja, 7374 betéti könyvre, 46,376
betéttel.

A leszámloló VII-ik, vagyis 1890-iki év-
társulat betéti könyvecskét 1896 február
26-ától kezdve délelőtti órákban
fizetjük ki, betétenként 73 frt 95
krrel.

Majd Vadon Sándor jogtanácsos a
feleszámloló és a felügyelő bizottságok jelen-
téseit olvassa fel.

A közgyűlés a felolvasott jelentéseket
egyhangulag elfogadta s ezzel a szokásos fel-
mentéseket is megadta.

A VIII. felszámloló évtársulat vagyoná-
nak megállapítására a közgyűlés a következő
tagokat nevezte ki: Biró József, Biederm-
ann József, Riesz Lipót, Donogán
István, Ganofszy Lajos.

Ezután az elnöklő kir. tanácsos köszö-
net mondván az igazgatóságának a fényes
erdményért, a tagoknak pedig köszönetet
mondott a tömeges megjelenésért, mellyel ki-
mutatták, hogy az egylet édekeit szívükön
viselik, elrendeli a kilépett, illetve elhalt vagy
leköszönt igazgatósági tagok helyeinek be-
töltését.

Az igazgatóságából sorrend szerint kilép-
tek Zádor Lajos, Biró József, Boldi-
zsár András, Dr. Király Ferencz, Szűcs
Mihály elhunyt: Lőrinczák László, le-
köszönt: Balkányi Miklós. A kilépettek
ujra megválaszthatók.

A szavazás ezután kezdetét vette és jó
időt tartott annak összeszámolása.

Fél egykor hirdette ki Muraközi
László a szavazat szedő küldöttség elnöke a
választás eredményét.

Szavazott 268 tag, 10843 betéttel, 3935
szavazattal. Megválasztották Zádor Lajos
3753 szavazattal, Biró József 3658, Szűcs
Mihály 3339 Boldizsár András 3336,
Nagy Lajos 3336, Dr. Király Ferencz
2624, Baum Miksa 2194 szavazattal. Ke-
vecsbb szavazatot kaptak még Mayering
Gyula, Bornyás József, Weisz Sán-
dor, Márkus Miksa, Szűcs Jenő stb.

A közgyűlés tagjai éljenzéssel fogadták a
választás eredményének kihirdetését, mely
után Dr. Szántó Sámuel az egylet tevé-
keny igazgatója lelkes beszédben köszönte
meg a tagoknak az egylet iránti érdeklődé-
süket és azt továbbra is megtartani kérte,
hogy virágzó lehessen minden tekintetben a
szövetkezet. A gyűlést fél egy órákor be-
rekesztette.

Takarék- és hitelintézet közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 23.

Vasárnap délelőtti 10 órától kezdődőleg
tartotta meg a debreczeni Takaré- és Hite-
l-intézet Részvénytársaság XXII. évi rendes
közgyűlését, a csapó-utcai intézeti ház üzleti
helyiségében. Nagy Ferencz vezér igazgató
elnökölt a közgyűlésen, amely mindvégig a
részvényesek érdeklődése mellett folyt le. A köz-
gyűlés megnyitása után felolvasták az igazgatósá-

gi jelentést az elmúlt üzleti évről, amely sze-
rint az elért tiszta haszon 12,937 frt 35 kr,
tesz ki, amelyre nézve az igazgatóság azt ja-
vasolta, hogy következőképpen osztassék fel:
A 100,00 frt alaptőke alapszabályilag megál-
lapított 5% kamatára 5,000 frt., A tartaléktő-
ke javára 10% 777 frt 46 kr., a tisztviselők
segélyalapjára 1% 77 frt 75 kr., az igazgató-
ság jutalékára 10% 777 frt 46 kr., a vezér-
igazgató jutalékára 3% 233 frt 25 kr., a fel-
ügyelő-bizottság illetményére 375 frt, továbbá
felülosztalakra 1% 1,000 frt., a tartalékalap
javára 471 frt 55 kr., a kártartalékra 697 frt
01 kr., az ingatlanok tartalékára 1,500 frt., a
zálogüzlet tartalékára 600 frt., a tisztviselők
jutalmazására 800 frt., a debreczeni egyetemre
100 frt., jótékony czélokra 100 frt., a fennma-
radó 427 frt 87 kr pedig az 1896. évi nye-
reség rovására előre irassék.

A felügyelő bizottság jelentése követke-
zett ezután amely az igazgatóságával teljesen
egybehangozó volt.

A közgyűlés a felolvasott jelentéseket tu-
domásul vette illetve elfogadta és úgy az
igazgatóság, mint a felügyelő bizottság részére
a szokásos falmantvényt, a múlt üzleti évről,
megadta.

A nyeresemény felosztását elfogadták és
ennek értelmében az újonnan kibocsátott 100
frt névértékű részvények 2. számú illetőleg a
régiből 50 forintos részvények 20. számú szelvé-
nyei a közgyűlés határozata értelmében 6
illetőleg 3 forintjával váltatnak be.

A közgyűlési folyamán Bechert Manó,
Ármós Bálint, Márton Imre, Kovács
Lajos és Lengyel Imre szólaltak fel, mind-
annyian osztatlan elismeréssel emlékeztet-
tek meg az igazgatóság sikeres működéséről.

A közgyűlés második pontja az alapsza-
bályok értelmében két kilépő, egy lemondott
igazgatósági és egy lemondott felügyelő bizott-
sági tag helyének betöltése, továbbá két fel-
ügyelő bizottsági pótag választása volt. A vá-
lasztások egyhangulag ejtettek meg és pedig a
sorrend szerint kilépő Szabó Zsigmondot
és Váczy Jánost újból megválasztották. A
harmadik igazgató Varga Károly lett. Mi-
halovits Jenő felügyelő bizottsági tagot
szintén újra megválasztották, míg a pótagok
sorába Márkus Miksa és Wolaffka
Antal választottak be.

Elnök a megjelent részvényeseknek kö-
szönetet mondva az érdeklődésért, a gyűlést
deli 12 órákor berekesztette.

A nőegylet választmányi gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 23.

Tegnap délután tartotta a Jótékony nő-
egylet választmányi havi gyűlését perferia-ut-
cai árvaházának nagytermében a tagok nagy
érdeklődése mellett.

A gyűlés főtárgya Szűcs Kálmán
pénztárnok jelentése volt, mely magában fog-
lalta egyfelől a farsangi kartonbál számadá-
sát, másfelől az egylet vagyonának a válto-
zott viszonyokhoz mért újbecslését és egyes
bevehetetlen tartozások leiratását, hogy így az
egylet vagyoni erejéről teljesen tiszta képet
nyerjen a választmány s majdan a közgyűlés.
A farsangi multság, mint az már publikálva
volt, 126 frt tiszta jövedelmet hozott az egy-
letnek. Kevés az előző évekéhez képest, de
most sok dolog közrehatott, hogy e látogatott
multság anyagilag az eddigiek mögött ma-
radjon. A uagyszámu felülfizetések azonban
azt mutatják, hogy városunk közönségének
áldozatkészsége nem lankad az egylet iránt.
Ez kitűnik a segélygyűjtésekből is, mely a
mult esztendőben rendkívül nagy összeget ho-
zott az árvaház javára. Erről alább.

Az egylet vagyonának felbecslését Tikos
Imre hites mérnök eszközölte. Szerinte egyes
javak eddigi szerepelt értékén felül a többtel
30,960 frt 17 kr tesz. Ebben az árvaház ér-
téktöbblete 16,284 frt 58 kr; nemkülönben
föl van véve a Vértessy-lele hagyaték értéke
is, mely eddig kimutatva nem volt; ennek ér-
teke (ház és kaszáló) 14,526 frt 30 kr. —

Viszont csökkent az egylet vagyona az értek
kevesbedése és egyes tartozások leiratása ál-
tal 1139 frt 75 krrel. Az egylet vagyonának
jelenlegi értéke 73 ezer forint. Ebben az ár-
vaház 31,863 frt 50 kr képvisel s ez termé-
szetesen közvetlenül nem jövedelmez, ugy-
szintén a Vértessy-lele hagyaték sem, mely-
nek hasznát haláláig az árvaház eme nagy
jóltevőjének özvegye élvezi.

Múlt évi bevétele volt az egyletnek 3249
frt 45 kr. Gyűjtésekből bejött 1255 frt 48 kr.
részvényesektől 485 frt. Utóbbi időben a rész-
vényes tagok száma is örvedetesen szaporod-
dik, kiknek nevei a legközelebb megjelenendők.
Emlékkönyvben lesznek olvashatók.
Az egylet múlt évi kiadása volt 5253 frt 70 kr.

A választmány a pénztárnoki jelentés
meghallgatása után elhatározta, hogy ez évi
közgyűlését márczius hó 22-én tartja meg.
Majd ez évi segélygyűjtést illetőleg osztották
fel maguk között az urnók a várost.

Végül 8 folyamodó szegénynek február
és márczius hónapokban 40 frt segélyt szava-
zolt meg a választmány.

A választmányi gyűlésnek több tárgya
nem lévén, az négy órákor véget ért.

Színház és zene.

A cremonai hegedűs.

Hubay Jenőnek rövid idő alatt világhi-
rűvé vált operáját, a „cremonai hegedűs“-t f.
hó 22-én és 23-án mutatta be Tiszay Dezső a
debreczeni közönségnek.

Premier lévén, először magával a darab-
bal kellene röviden foglalkoznunk.

A darab, mint valami élő lény, két rész-
ből áll: testből és lélekből. A test: a szöveg,
a lélek: zene.

Ami a testet illeti, az bizony elég czingár
vékonypézü és közönséges.

Meséje röviden a következő:

Ferrari mester (Tiszay Dezső)
világszerte híres volt azokról a kitűnő hege-
dűkről, amelyeket vagy maga személyesen,
vagy az ő felügyelete alatt tanítványai készi-
tettek. Most éppen két igen jeles tanítványa
van: Sandro (Németh János) és Phi-
lippo (Hada S.) amaz szép, de i, szám-
revaló fiú; emez Isten nyomorékja, pupos. A
hegedűkészítésben azonban, Philippo határo-
zottan fölülmulta San Irot. Ferrari mester ha-
zában nem csak kitűnő hegedűt lehetett kapni
hanem volt neki egy gyönyörű szép leánya is
Gianlinna (Ruzsics L.) a kiért Sandro és
Phippo egyforma lánggal égtek. De a
leányszive a deli Sandróhoz vonzódott s an-
nak esküdtött örök hűséget. Az öreg Fer-
rari mester azonban nyilvános fogadást tesz
arra, hogy leányát annak adja feleségül, aki
a Cremona városától a legjobb hegedű készi-
tője számára pályadíjúl kitűzött arany lánczot
megnyerni Sandor és Giannina kétségbeesnek.

Mint mondtuk, Philippo is rajongott a le-
ányért, de ez nem viszonzta érzelmeit. Mikor
tehat Giannina meghallotta apa fogadását, a
ki pedig szintén Sandrot akarta Giannini fer-
jévé tenni — könyörgőre fogta a dolgot, meg-
segítse őt és Sandrot egy párrá lenni. Philippo
— bár éles fájdalom törei marczangolták szí-
vét, megígéri neki, s már kész volt cselet is
használni Sandro javára és sajátkezüleg össze-
cserélte a maga és a Sandro hegedűjét. Sand-
ro meg az aggodalom által üzetve s szerelme
elvesztésén, meghiusultán busongva, csaláshoz
fordul, s visszacseréli a két hegedűt. Így a
nyertes csakugyan Philippo lett és az öreg
mester hogy szavát beváltta, kész lett volna
leányát odaadni Philippónak. De ez nagylelkű
volt. Nem akarta birni a lány kezét szerelme
nélkül s mikor Cremona polgármestere kihir-
dette a győztes nevet, Philippo a leányt pedig átengedi
Sandronak, maga meg világgá megy.

Eddig a darab meséje, vagyis teste. Elég
cingár, hus és vernéküivaló test,

De a lelke a zenéje, az annál fenségebb
Az előadók közül legkitűnőbb volt Be-

reczkyné Ruzsinszky Ilona asszony, a kin bárnémi bágyadság alakjában meglátszott még hosszas gyengélkedése, de a hangja a ragyogott, csillogott, gyujtott és elragadott.

Utánna mindjárt Tiszay Dezsőt kell megdicsérnünk művészi játékaért és énekéért.

Németh Jánoson még nagyon meglátszott legutóbbi betegsége, de mint mindig, most is nemes ambícióval játszott és énekelt.

Hadayról a jó igyekezetnél egyéb jót sajnós, nem mondhatunk.

De dicsérettel és a legmelegebb elismeréssel kell kiemelni azt a művésznöket, a kit a színen nem is láttunk, de a ki az est művészi sikeréhez óriásilag hozzájárult: Galyasy Paulát, a ki a színpalak között a Philippo solóját, az egész darab legszebb zenei részleteit elragadó szépen és művészi precizitással játszotta.

A karok elég jók voltak. Tegnap megismételték az operát.

Zenedei matiné.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 23.

A helybeli zenede tegnap, február 23-án tartotta meg növendékei előmenetelének bemutatása végett ez évben első matinéjét. Közönség szerfölött csekély számmal volt jelen, úgy hogy a különben sem tulságos nagy teremnek csak mintegy felet töltötte be, ami, tekintve a beletti díjaknak a tavalyihoz képest leszállított-ságot, igen elszomorító jelenség, mert bizony-ságot szolgáltatja annak, hogy közönségünk nagy része nem rendelkezik a kulturális infézményvel és a szép iránt való, áldozásra is kész érdeklődésnek és érzéknek azon mértékével, mely pedig jogosan lenne töle megkivanható. De amiy kevésse lehet a zenede az anyagi sikerrel megelegedve (amire különben, vagyoni helyzetét tekintve, nem is igen szorult), annál büszkébb lehet azon fényes szellemi sikerre, melyet ezuttal is aratott. — Általában az utóbbi időkben, főleg a zongora kiművelési, szavalási tanfolyam és vegyes ének-kar megteremtése óta igen élénk fejlődésnek indult zenedénk s ennek szolgálnak tanubi-zonyosságul egyre fényesebbé való, egyre magasabb színvonalra emelkedő hangversenyek, melyek között a tegnapi a legelsőrangubbak közé tartozik.

Kevéssel a kitűzött idő után kezdődött meg a hangverseny Brahmsnak két magyar tanzával, melyet 2 zongorán 4 kézre letéve Berger Margit, Fried Eta, Rothschnek Róza és Steinacker Viola adtak elő. Az egyes részek ügyes és hatásos színezése, a pianissimók kifogástalan tökéletessége, az előadás magyaros zamata, szereplőke teljesen érdemessé tették a közönség tapsaira, melyekből egyébaránt — előzetesen megmondva — a több szereplőknek is bőségesen kijutott.

E ö t v ö s Flóra előadásában hallottunk ezután két kedves kis darabot Schuberttől és Fieldtől. A kisasszony, ki különben a múlt évben rendezett egyik matinéen is ügyesen szerepelt volt, azóta is szépen haladt. Az előadott két darab között kivált az elsőben gyakran volt alkalma szép s csak néha a bal kéz tulaj-e-reje által zavart pianóival gyönyörködtetni bennünket, ámbár viszont azon a néhány helyen, hol mégis kissé nagyobb emelkedés lett volna kívánatos, nem volt teljesen kielégítő. Különbben játéka egészen korrekt, tiszta volt, s a mezzofortéban is igen élvezetes.

S p i t z Katinka rekedtsége miatt a mű-sorban kitűnte itt 3. sz. helyett Raics Er-zsike szavalata következett. Heltai Bakfis almát adta elő igen kellemes hangon és természetesen könnyedséggel. Hangjával teljes mértékben ki tudta fejezni a korabeli leánykak változókéony érzelmeit s szeszélyeit, és elte-kintve sietésétől, a mi különben a legtöbb kezdőnek hibája szokott lenni s az kifejezésé-nek talan tulságos vidorságától, a mi még egyébként a darab hangulatához eléggé illett, igen szép volt.

Utána G ö d é n y Ida adta elő Liszt Ferenc Trovatore-paraphrase-át. Véleményünk e műről az, hogy a benne, különösen középe

és vége felé levő technikai órási nehézségek miatt ez nem való egészen a zenedei tanítás körébe. Azonban a kisasszony a támadt nehézségeket a legtöbb helyen sikerrel győzte le; szépek voltak főként a 3 rész viharzerű zugásai s a 4 rész finom pianissimói; jól sikerültek az 5 résznek tökéletesen kivitt futamai a bal kézben: s ha eltekintünk a themának többször nem eléggé történt kiemelkedésétől ha eltekintünk a későbbi fázisztól s a legkiválóbb előadó művészeket is kemény próbára tevő részeitől, melyeknek előadása teljesen tökéletes és kifejező természetesen nem lehetett, — az egész s a z o n v é g h a t a s t tette reánk, hogy a kisasszony, ki zenedénk egyik kiváló büszkesége, kitűnő színező képességének és ragyogó technikájának kitüntetésére sokkal több alkalmat találhatott volna az olyan kevésbé végtel-kig csapongó darabokban, mint az általunk regebben töle hallott »Fonóda« és mások.

Jóna Kálmán és Szilágyi Sándor tökéletes összjátékban adták elő Schumann-darab-ját. Az előadás tökéletesen összevágó volt, amtha csak egy ember játszott volna, oly ki-tűnő volt a zenede ismert két kitűnő növendékének játéka.

A műsornak talán fénypontja, Beethoven zongora bármása jött, ezután katonazoneka-runk kitűnő karmesterével, a rövid ittléte óta általános kedveltségnek örvendő Krause Antallal (gordonka,) s a zenede buzgó és tevékeny hegedű tanárával Friedmann Józseffel (hegedű) együtt zongorán Steinacker Viola, zenedénk egyik kiváló növendéke által előadva. Az összjáték egészen kifogástalan volt, a diszkrét előadás pedig az előadott örökbecsű művet teljes mértékben megillett.

A műsört karének rekesztette be: Schumann Czigány-életét adta elő a zenedei növendékekből s városunk legkiválóbb férfien-keseiből összeállított énekkara zongora-kíséret mellett. Az előadás praecisítása és kifejező volta Hites Lajos karnagyot dicséri, a ki-nek mellesleg megjegyvez zongorán működött tanítványai sikeréből is dicséretnek jelenté-keny osztályrésze jutott. Különbben az ének-kart, mely zenedénknek diszere valik, valamivel gyakrabban óhajtanók hallani, a zeneked-velők egyletének hangversenyein is.

Rövid áttekintésünket azzal az óhajtas-sal fejezzük be, hogy vajha közönségünk ér-deklődése által kiválóbb jeleket adna halájának az intézet kitűnő vezetősége, első sorban fáradhatlan igazgatója a gyöngélkedése miatt sajnálatunkra a hangversenyen meg nem je-lenhetett Simonffy Emil iránt, melyet ők azon bőven nyujtott zenei élvezet által, a minő Debreczenben mindeddig páratlan volt, teljes mértékben megérdemelnek.

Az egyetem felé.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 24.

A főiskolánk anyagi és szellemi ügyei-nek megvizsgálására kiküldött egyházközületi állandó bizottság ma d. e. 10 órakor tartott rendkviüli ülésein főiskolánk tovább fejleszté-sének nagy kérdésével foglalkozott.

A tagok megdöbbenően csekély számmal jelentek meg és vidékről csupán Széll Kálmán esperes ur volt jelen. A helybeli ta-gok közül ott voltak Kiss Áron püspök, Kiss Albert, Tóth Sámuel, dr. Erdős József, Sass Bela, gr. Dégenfeld József, Simonffy Imre, Ármós Balint, Márk Endre, dr. Kovács Sándor, Kovács Lajos, Bacsoni Lajos.

Tóth Sámuel jegyző felolvasta az anyagi erő számbavételére kiküldött albizott-ság jelentését, a melynek az anyagiakra vonatkozó végeredménye a következő:

Összesített kimutatás a létesítendő bölcsészeti fakultás alapjairól 1895. decz. 31-én. A bölcsészeti szakra rendelkezésre áll: A főiskolai pénztár kezelése alatt álló a) régibb alapítványok 157463 frt 3 kr, b) György Endre újabb alapítványa 711 frt 87 kr, összesen

158174 frt 90 kr. Debreczen város alapítványa a város kezelésében 100.000 frt. Debreczeni egyház alapítványa az egyház kezelése alatt 50.000 frt. Kamatozó ajánlatok befizetel-len része 11700, össz: 161700. Befizetett és külön kezelt összegek: a) adományokból 42678 frt 78 kr, b) teljesen befizetett ajánlatokból 15591 frt, c) részben törlesztett ajánlatokból 6548 frt 75 kr, d) részben törlesztett kamatozó ajánlatok-kól 525 frt, e) évjárdékból 39 frt 50 kr, f) kamatjövedelemből 5062 frt 29 kr. Összesen 70445 frt 32 kr. Nem áll rendelkezésre: Törleszletben ajánlat, — mely nem kamatozik 46766 frt 25 kr. Később felhasználható alapítványok 196694 frt 31 kr. Összesen, 243460 frt 56 kr. Egyetemre tett ajánlatok 7878 frt 74 kr. Összesen, 7878 frt 74 kr. Együtt: Reu-delkezés alatt áll a bölcsészeti fakultás a 390320 frt 22 kr. Rendelkezés alatt nem áll a bölcsészeti fakultásra 243460 frt 56 kr. Rendelkezésre nem áll az egyetemre 7878 frt 74 kr. Összesen 641659 frt 52 kr. A költség levonatik 468 frt 33 kr. Végösszeg: 641191 frt 29 kr.

Ezen számbeli előterjesztéshez a követ-kező indítványokat fűzi az albizottság

1. Debreczen sz. kir. város azon tizedei-ben, a hol a gyűjtés mind ez ideig nem tör-tént meg, ejtessen meg a házanként való gyűjtés; az oly gyűjtővek, a melyek még be nem adtak a főiskolai pénztárba, adas-sanak be.

2. A kolozsvári fakultásra itt gyűlt ado-mányok atküldessenek s a Kolozsvárti ré-szünkre gyűlt összegek atkéressenek.

3. Az egyesek által tett, de le nem fi-zett 46.766 frt. vagy befizetéseik, vagy kama-tozása alapító levéllel biztosítottassék mindazon ajánlattevők által, a kiknek a magok által ki-tűzött batárideje lejárt.

4. A még hiányzó 63.381 frt 75 kr. összeg beszerzése részint az egyes egyházke-rületek és egyházmegyéknel esetleg még kint levő összegek bekérése, részint új buzdító felhívás kibocsátása által biztosítottassék.

5. A tisztán egyetem célra megajánlott 7878 frt 74 kr. ajánlói szőlittassanak fel aján-latuknak a bölcsészeti fgultás czéljaira való atengedésére és befizetésére.

6. Küldjön ki a bizottság egy küldöttsé-get és bizza meg, hogy ezen év tavaszán tar-tandó egyházközületi közgyűlést előzőleg ké-szítsen és terjesszen a bizottság elé kimuta-tást a fentebbi indítványok alapján tett intéz-kezesek pénztári eredményéről, s egyszerűs-mind kizsitse el és terjessze elő a bölcsészeti fa-cultás felállítására vonatkozó és bizottság ál-tal elfogadás esetében a főtiszt. egyházközületi közgyűlés elé terjesztendő javaslatot.

Az 5. pontból kifolyólag igen érdekes és tartalmas eszmecserre indult meg, amelyet Dr. Bacsoni Lajos kezdett meg és Kiss Albert, Széll Kálmán vettek benne részt.

A bizottság valamennyi indítványt elfo-gadta és a küldöttség tagjait megválasztat-tattak: Kiss Albert, Tóth Sámuel, Ármós Bá-lint, Márk Endre, Dr. Bacsoni Lajos, Sass Bé-la, Dóczi Imre, Kovács Lajos.

7. Vegezetre most már felhivandónak vő a küldöttség a főiskola gazdasági taná-csát, hogy a mennyiben a bölcsészeti fakultás felállításával a tantermek rendezésére és új tantermek felállítására mulhata'anul szükség lesz, fészítsen javaslatot úgy a tantermek rendezésére, mint az új tantermek előállítá-sára s ezzel egybekapcsoltan a bentlakás sza-bályozására es ezen javaslatát a bizottság-nak ez év tavaszán az egyházközületi köz-gyűlést előző eg tartandó ülésére terjessze be.

Ezután apróbb ügyeket intézett el a bi-zottság, ezek közül megemlítjük azt, hogy Dr. Bartha Béla átveszi a néhai Buzás Pal tantárgyét est és így a jogakadémian a Dr. Bartha Béla mostani tautárgyaira: a peres es peren kívüli eljárás, a váltó és kereskedelmi jogra hirdetnek tanári pályázatot; továbbá, hogy Kovács János agg tanár a folyó tan-év végén nyugalomba megy, mivel tanárságának 40-dik, életének pedig 80-dik évét járja.

Ujdonságok.

*** Mozgalmas Debreczen.** Városunkban a vidéki városok közt a legjobban ki van fejlődve a társadalmi élet. Olyan pezsgő, olyan mozgalmas itt az évek minden napja, mint akár a fővárosban. A tegnapi nap folyamán is egyletek, társulatok, részvénytársaságok nagy számmal tartották meg évi rendes közgyűléseiket, azonkívül a zenede növények is nagyszabású hangversenyt rendeztek és az izr. iskola-bál is szombaton folyt le. Ugyszintén nagyfontos águ gyűlés tartatott ma délelőtt főiskolánk egyetemmel fejlesztése tárgyában. E körülmény folytán, mivel érdemükhöz méltóan és fontosságukhoz képest kívántunk foglalkozni mindennel, több érdekes közlemény és számos ujdonság kiszorult lapunk mai számából, a miért is olvasóink szives elnezését kérjük.

Agarász egyesület Debreczenben. Debreczenben tegnap d. e. agarász egyesület alakult. A katonai előkelőségek és városunk több előkelő férfia gyűlt tegnap d. e. egybe a város házában az adótanácsosi szobában. Lovassy Antal t. tanácsnok nyitotta meg az ülést, sa jelen voltak egyhangú lelkesedéssel kimondották a megalakulást. Majd felolvasták az alapszabálytervezetet, melyet pontonként tárgyalván esakely módosításokkal elfogadtak. Ezután megtörtént a tisztikar megválasztása a következő eredménnyel: Tiszteletbeli elnök Biró Kálmán honvédeztárs, elnök gróf Dégenfeld Pál, alelnökök Steinfeld Mihály Vecsey Zoltán, pénztárnok Lovassy Antal, ügyész és jegyző Márton Imre. Választmányi tagok, Debreczenből: Bekéssy László, Dr. Medve Zoltán, Báczler Rudolf és kir. huszár százados, Treisiger József honvéd százados, Endre Ivan honv. huszár ezredes. Vidékről: Fényes Lajos (B-Ujfalu), Madarász Sándor (Mártonfalva). A taggyűléssel az igazgatóságot bízták meg, melynek jelentését az április hó közepén tartandó közgyűlés elő kell terjeszteni.

*** Visszavont büntetés.** A felültetésnek és tájékoztatásnak a következmény az, hogy még fűvircsi lapjaink is ilyen csoda bogarakat közölnek. Legtöbb a Nemzeti Ujságban jelent meg a következő tartalmu ujdonság: »Egy izben megemlékeztünk arról a párbaj-járványról, mely a most folyó tanév mult felében grasszált a debreczeni jogakadémia hallgatói között. Az igazgatóság néhány hét előtt komolyan hozzáfogott az epidémia kikutatásához és felkérte az ügyészséget, hogy nevezze meg mindazokat a joghallgatókat, akik ellen a mult felében vivot párbajok miatt az eljárást folyamatba tettem. Ilyenmódon tizenhat jogász került proskripczióra. Az akadémia igazgatósága azután hozzáfogott a megbüntetéshez is, de ezenközben nagyon elvetette a súlykot, amennyiben az összes párbajozókat kizárta az intézet kebeléből. Ez a drakói szigor természetesen általános visszatetszést szült, tekintve, hogy nálunk még a miniszterek is párbajoznak és pedig büntetlenül. De ha ilyen körülmények között nem is volt helyen való az a tulbuzgóság, éppoly kevésbé helyeselhető most az igazgatóság büntetése. — Megtették ugyanis azt, hogy a büntetést egyszerűen visszavonták és tudomásukra hozták a kizárt hallgatóknak, hogy adjanak be kérvényt, a melynek alapján visszafogadják őket az akadémiába. A recepczió ilyen módon már keresztül is ment és a debreczeni joghallgatók most már olyan szárazon vitték el az irhájukat, akár csak mintha miniszterek lettek volna, így esett a debreczeni jogakadémia igazgatósága az egyik végtől a másikba, a nélkül, hogy a párbajozás megakadályozása valamit is tett volna. De hiszen ezen nem csodálkozunk, hiszen még itt Debreczenben is akad njság, a melynek a fogalomzavarból és tájékoztatatlanságának felpalástolása miatt csak egy hitvány gixerit tudott adni a közönség általános derűtségére.

Amerika felé. Lelketlen ügynökök futják most föl a vidéken, különösen Zemplén és a szomszédmegyékben a népet arra, hogy a boldogulás h a z á j á b a A m e r i k á b a v i t o r l á z z a n a k. Sokszor ráfogják magukat beszélgetni és pénzzé téve minden vagyonukat, rabizták magukat e soha ki nem elégíthető ügynökre. — Ez végig szipolyozza őket, ha sikerül olyan helyre eljutniok, a melyről a visszatérés már nehezebben esik. Csak hogy a rendőrség nem igen eresztí őket tovább 1—2 zónastáczióval, Most is már Sátoralja-Ujhelyről értesítették a debreczeni rendőrséget, hogy 13 gyanus ember valami elegáns öltözetű ural van utban A m e r i k á f e l é. — A rendőrök illően elkészültek a fogadtatásra és a csakhamar berobogott vonaton Neumann rendőrügynök felfedezte a gyanus társaságot, de az ügynököt nem tudták elfogni mert az elpárolgott. A kirándulók névsora, — a kiket vissza fogtak toloncolni illetőségi helyeikre, — a következők: Hubál József, Sinka Pál, Simorda János, Guga József, Ligos András, Grajzer Mihály, Riktor József, Wozsiku Mihály, Skurka János, Simson Márton, Lelke Mihály, Lukács József, Csuga János, legtöbbször nős, családos emberek. Az ügy elintézéséig az ügyészség börtönében tartják őket.

*** Egy kis félreértés.** A debreczeni filér-egyesület estélyéről szóló tudósításunkban erőlyes hangú visszautasításban részesítettük a vendéglős részéről tanusított magatartást a közönséggel szemben. Hogy ez esetleges tévedésnek elejét vegyük, tartozó kötelességünk kijelenteni, hogy tudósításunk ama passzusa a vendéglői kiszolgálás ellen volt irányítva, ami valóban gyatra és a felszólt árak tekintetében megborítárázó volt.

Táviratok, Országgyűlés.

(Távirati tudósításunk)

Budapest, február 24.

Ülés kezdete délelőtt 10 órakor.
Elnök: Szilágyi Dezső
Jegyzők: Molnar József, Esterházy Kálmán gróf, Hevizi János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Desző báró, Dániel Ernő és Perczel Dezső. Szerb György előadó betérjeszti a millenáris ünnepségeket rendező bizottság jelentését, a melyet a ház tudomásul vesz.

Ugron Gábor napirend előtt kéri az elnököt, adjon felvilágosítást a milleniumi ünnepségekről. Bánffy válaszában kijelenti, hogy részletes jelentést tesz azokról a millenáris bizottságnak.

Ezután Sima Ferenc és Helfy Ignác röviden a quota bizottság megválasztására vonatkozó határozati javaslat ellen szólalnak fel.

Majd Ugron Gábor hosszabban szól a javaslat ellen. Szerinte a Badeni kormány nem alkotmányos, azzal tárgyalni nem lehet. A miniszterelnök határozati javaslatát sem ő, sem pártja nem fogadja el. A többség azonban elfogadta.

A kereskedelmi tárca költségvetéséhez először Bobula János pártólólól szól. — Szünet után Apponyi Albert tartotta meg nagyhatású beszédét, melyet a baloldal folytonos tetszéssel kísért és gyakori helyeslésekkel szakított felbe. — Szerinte Magyarország vámközössége mai formájában közgazdaságilag és kereskedelmileg az országra nézve károsnak, minek oka az, hogy a 67-iki törvényeket sok esetben kijátszák. Tartás meg a 67-iki intézkedéseket, akkor mi is megtartjuk a magunkét, mindenestre készen kell len-

nünk az önálló vámterületre, minden pillanatban. Határozati javaslatot nyújt be, — amely szerint a kormány tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy az esetre, ha Ausztriával, a közös vámterületre vonatkozó tárgyalások meghiusulnának, Magyarország örendelkezési jogát használhassa, s így az önálló vámterületet megcsinálhassuk.
Ülés vége délután 2 órakor.

A képviselőház feloszlata.

Budapest febr. 24. (A Debreczen eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottságának ma este tartandó ülésében az indemnity törvény meghosszabbítására vonatkozó javaslattal kapcsolatban az ellenzék előre láthatólag kérdést fog intézni a miniszter elnökhöz az újabb felmerült azon híresztelésekre vonatkozólag, mintha a kormány az országgyűlést időnek előtte feloszlalni kívánna. A költségvetés tárgyalásának lassu menete következtében mindegyesek körében felmerült ugyan ez eshetőség, melyre vonatkozólag azonban a kormány eddigelé annál kevésbé foglalhatott állást, mivel a miniszterelnök most is ragaszkodik szilágyi s o m l y ó i b e s z á m o l ó j á b a n — tett nyilatkozataihoz és az ott jelzett munkarendet még a folyó országgyűlésen el akarná intézte. E végből mint a »Köl. Ért.« írja — a miniszterelnök a képviselőház munkaidejének meghosszabbítását tervezi, még pedig akár az üléseknek egy vagy két órával való megtoldása, akár pedig párhuzamos esti üléseknek tartása által, hogy a költségvetés és a legfontosabb javaslatok mielőbb elintézését nyerhessenek. Ez iránt a miniszterelnök hír szerint már a legközelebbi értekezésbe lép a képviselőház ellenzéki pártjainak vezetőivel.

Tűz a Rókus kórházban.

Bpest, február 24. (A Debreczen eredeti távirata.) A Rókus kórháznak a kerepesi utra néző része alatt, a pincében ma délben 1 órakor tűz ütött ki. 4—5 kocsi szalma gyuladt meg. A központi és a VIII. ker. tűzörség rövid idő alatt lokalizálták a tüzet és elnyomták. Egyéb baj nem történt.

A király Cap-St.-Martinban.

Budapest, február 24. (A Debr. ered. távirata.) A király ma reggel teljes kísérettel Cap-St.-Martinba utazott. Hogy meddig időzik e helyen az még nincs megállapítva ez tisztán attól függ, hogy hogy fogja ott magát a felsége kérdezni, Holnap reggel érkezik oda és fogadására nagy előkészületeket tettek.

A bolgár fejedelem.

Budapest, február 24. (A Debr. ered. távirata.) Az államvasutak igazgatósága utasítást kapott, hogy tartson készen egy udvari vonatot Ferdinánd fejedelem részére, ki Konstantinápolyba utazik, hogy meglátogassa a

A csár koronázása.

Budapest, február 24. (A »Debreczen.« ered. táv.) A csár koronázása miatt az orosz gimnáziumokban már május 13-án megkezdődik az idej napj szünet. Az egyetemeken a szünet már április elején megkezdődik. Különösen a moszkvai egyetem hallgatói számíthatnak nagy vakáczióra, mert az intéző köröknek az az óhajtása, hogy az egyetemi hallgatók a koronázás idején mentül távolabb legyenek Moszkvától.

A királyi család a kiállításon.

Budapest, február 24. (A »Debreczen.« ered. távirata.) A millenniumi országos bizottság kedden este 6 órakor tartandó ülésében Bánffy Desző báró miniszterelnök részletesen elő fogja terjeszteni a felségének és a királyi családnak az ezredéves kiállítás ünnepségein való részvételének módozatait. Mint a »Keleti Ért.« jelenti, a felsége mindenben hozzájárult azon javaslatokhoz, melyeket ez irányban a miniszterelnök legutóbbi kihallgatása alkalmával az uralkodó elé terjesztett.

szultánt. Onnan visszajövet neje hazahozatala végett Nizzába utazik a fejedelem, májusban pedig Moszkvába megy, hogy részt vegyen a császár koronázásán. A közvélemény mindinkább foglalkozik a fejedelem áttérésének kérdésével. A lapok legtöbbje is, bár igen leplezetlen, foglalkozik e dologgal. Annyi bizonyos, hogy e kérdés Ferdinánd fejedelemre nézve még igen akut jelleget fog ölteni. Az egyik lap utal arra, hogy Clementina hercegné sony atyja Coburg Ferdinánd, ki evangélikus vallású volt 1816-ban a róm. kath. vallásra tért át csak hogy nőül vehesse az annak idején nábob hírében álló Koháry Ferencz József herceg leányát. Mi különös sem volna tehát abban, ha Ferdinánd fejedelem most népének megtenné azt, hogy maga is áttérne nemzetének hitére.

Oroszország és Bulgária.

Budapest, február 24. (A Debreczen ered. táv.) Az Oroszországgal beállott kedvező viszony folytán számos orosz nagy kereskedő és nagy iparos sürűbb összeköttetésbe fog lépni Bulgáriával. Már most is jelentékeny szállítmányok és orosz kereskedelmi utazók megérkezése van bejelentve.

Mulatságok.

Az izr. iskolából.

Szombaton este tartották meg a »Biká-banszép részvét mellett az izr. iskolából. Szép distingvált közönség jelent meg az ifjuság és városunk közéletének tájait közül. Ott voltak Dégenfeld József gróf főispán, Stahl Géza városi h. főmérnök, Dr. Balkányi Miklós, Reichmann Armin hitk. elnök. Sorger József iskolaszéki elnök, Dr. Popper Mór, stb. A bál ugy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült. A sikerhez nagyban hozzájárul Weisz Lévyne urnó, a ki egymaga 250 frót hozott össze báljegyek fejében továbbá Sorger József elnök és Darvas Izidor iskola pénztáros, a kik sokat fáradoztak a bál sikeréért. Elismerés illeti a rendező bizottságot is, a kik példás renddel összhangzattal rendezték a bált és mindvégig fenntartották a jó kedvet. Az első négyest 80 pár járta. — Jelen voltak:

A s z o n y o k: Fleischman Mórné, Fülöp Mórné, Kemény Gyuláné, Szép Józsefné, Altman Jozsefné, Moskovitz Ferenczné, Dr. Brüll Bertalané, Darvas Izidorné, Kuti Zsigmondné, Schwarz Vilmosné, Deutsch Albertné, Fischer Jakabné, Dr. Popper Mórné, Dr. Balkányi Miklós, Rosenthal Danielné, Stein Simoné, Fried Ignác, Freuer Ferenczné, Dr. Balassa Józsefné, Dr. Fejér Ferenczné, Weisz Lévyne, Spitz Gyuláné, stb.

L e á n y o k: Haller Ilona, Fülöp Gizella és Irma, Rosenfeld Gizella, Liedermann Ilka, Szép Gizella, Altmann Irma, Feldmann Malvin, Moskovitz Josefina, Pariser Hermina, Horovitz Vilma, Deutsch Margit, Fischer Jolán, Schön Róza, Rosenthal Szeréna, Feuer Katika, Fried Giza és Ida, Stern Mariska, Sorger Margit, Spitz Róza és Carola, stb.

Vidék.

— Derecskei élet.* —

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapja f. hó 20-án megjelent 43-ik számában a »Közönség köréből« cím alatt, ismét napvilágot látott, egy a személyemet minden áron és így az igazság rovására és befekteteni akaró közlemény. — Mielőtt az önvédelem teljes jogánál fogva bemennék annak részletes tárgyalásába s kimutatnám az abban foglalt állítások valótlanosságát, szabad legyen két igen lényeges dologra felhívnom a nagyérdemű olvasók figyelmét.

Ezek egyike, hogy a személyemet bántalmazó, a névtelenség sötét takarója alá rejtőzik, tehát orozva támad; s másik, hogy a

* E közleménnyel a derecskei életre vonatkozó közlemények sorát berekeszti a Felelős szerkesztő.

Tek. Szerkesztő ur, tudatával birván a sajtómagasztos rendeltetésének, csillag alatt megjegyze, hogy »E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget.« — E két körülmény teljes értelmességét határozottan megállapítja, az egészen személyes éltű cikkek az elfogulatlan olvasó előtt. — Ennyit általánosságban!

A részletekre vonatkozólag pedig, kerülve a személyeskedésnek még az árnyékát is, tehát a legnagyobb tárgyilagossággal, szabad legyen még egyszer a következőket válszólnom.

Hogy a polgári olvasó körben elmondott alelnöki beszédem lázító volt-e vagy nem, azt már többé nem a tudósító vagy tudósítók, — vannak hivatva eldönteni, hanem az a nagyközönség, mely előtt azt a Tek. Szerkesztő ur részrehajlatlansága folytán bemutatthattam. — E tekintetben tehát nyugodt lehetek; mert meg vagyok győződve, hogy abban a tudósítókön kívül, nemhogy a lázítást, de még az emberek feltűzésére czélzó szándékot sem találja meg s olvashatja ki senki.

De menjünk tovább. — Tudósító mosakodik, hogy nekik nem jelszavuk, az hogy »le a tanítókkal!« össze kell törni a tanítók tekintélyét! Uraim! Nem tudnák önök, hogy a hadi törvények értelmében és szellemében a hadvezérek felelősök, a közvitéztek tetteiért s magatartásáért? De én, nem akarok az önök táborához tartozó közvitéztek, a tanítókat semmibe sem vevő egyes nyilatkozataikkal foglalkozni, hanem hivatkozom egyszerűen az Önök vezérének a f. évi január 25-én tett s egyenesen tanítókhöz intézett ezen fenyegető szavaira: »majd letöröm én a szarvaikat.« — Erre mi öten, — ha tudósítók tagadják, — bármikor készek vagyunk esküt tenni: mert szemünkkel láttuk, füleinkkel halottuk. Történt pedig az említett nap estéjén, a kaszinó választmányi gyűlésének végzetével a társalgó nagy teremben! Hja Uraim! ha Önök fenyegetőznek, kisebbitenek, azután meg tagadnak, sőt erzelmeiknek épen az ellenkezőjét akarják a világgal elhitetni, azért, hogy úgy tüntessék fel magukat, mint szükséges társadalmi javítókat és áldozatokat: akkor az Önök helyzete igen kényelmes, de szeliden szólva magán viseli a feriatlanság bélyegét. — De hát ugy látszik, hogy e szokás Önök között, már rég időktől fogva megszontosodott természet.

Következik a második állításuk, s mi nem kisebb, minthogy a derecskei társadalmi élet 6 év óta különösen fel van forgatva.

Hát ez sem áll: mert először annak nem 6 éve, hogy az 1888-ik év őszén a falkolai kert szüretjén, az Önök táborához tartozó ur, egy 70 év körül levő tekintélyes földbirtokos intelligens egyénbe, ugy kötött bele, hogy az minden bírálaton alul áll. Ennek 7 és fél éve. S bizony nincs okuk a 6 év előtti békekével dicsekedniük. Hát azok az egyének, kik a régi derecskei békét ugy csinálták, hogy egymást felpofozták, leköpdösték, egymás családi szentélyét megszenteltelenítették, hol vannak? Bizony nem a mi, hanem az Önök táborában. Higgyék el, hogy az ily elem nincs hivatva a társadalmi élet fellendítésére s más helyesebb irányba terelésére. És vajjon ezeknek a dolgoknak is én lettem volna az okozója? — Hisz még én akkor gyermek voltam s szónoktól nagyon távol a Szamos partján játszódoztam. De hát tudósítók szerint még talán ez is lehetséges: mert a mily alaposak az állításai, egyszer csak meglepik a világot azzal hogy Uray Gyula derecskei tanító neki gyűrközött s a pizai tornyot kiegyenesítette.

Ne dicsekedjek ám tudósító ur Derecske régi békéjével! Vessünk azokra fátyolt. A 6 év előtti béke felzavarására vonatkozólag, legyen szabad tudósítóknak meg sugnom, hogy csak e f. év aug 8-án és 9-én laend épen 5 esztendeje annak, hogy Derecske társadalmi békéje megbomlott. Erre azonban a francziával én csak ennyit kívánok mondani: »keresd az asszonyt!«

Miért hagyott oda a »Kaszinót? Ezt kíváncsi megtudni. — Ime tessék: 1. Helytelennek és feleslegesnek találtuk a kaszinó-élet megváltoztatására czélzó előleges értekezletet,

melyre a tagok fele számban meg sem hívtak. Pedig a mellőzöttek között egy sem volt, olyan ki a »Kaszinó« helyiségét el akarta volna adni. Hát önök között?? 2. A közgyűlésen megjelent nagy többség figyelme és tekintete folytán, korelnökké megválasztott kisebbség jelöltje, oly leczkézetlen modorban tartott, egy szintén a többség kegyelméből megengedett, ott valóban idő és alkalom szerűtlen beszédet, melyben először a szerénységnek egy atomja se volt, másodsor pedig egy alig pár hónapos tagnak a szájába semmi szót alatt nem illettek. 3. Azon kijelentése hogy ha a közgyűlés akeptálja és az njonnan bevett s ott beiratkozni akaró kifogástalan intelligens egyének szavazatát, 6 mint választási elnök, azt nem fogja tenni, annyira felháborította az érdekelt 38 egyént, miszerint egyezelműleg kinyilatkoztatta, hogy ily körülmények között, nemcsak hogy a közgyűlésen nem vesz részt, hanem a kaszinónak sem lesz tagja soha. Fokozta az elkeseredést a körelnök azon eljárása, hogy a bizalmi férfiakat, a többségre való tekintet nélkül mind a maga táborából nevezte ki. Ezeket látva, tapasztalva azonnaltisztába jöttünk azzal, hogy itt sem a jog, sem az igazság, de mégcsak a méltányosság sem véteik figyelembe: tehát nekünk itt nincs helyünk. Mert a hol 38 ember akarata 24-el szemben nem érvényesülhet, ott már a kaszinó érdeke egészen háttérbe lett szorítva. És így ezek alapján, mind a 38-an azon szándékkal hagytuk el a kaszinót, hogy abba soha többet a lábunkat be nem tesszük.

Hogy Leitgeb Imrét én akartam volna két évvel ezelőtt elnökké elválasztatni, ez így nem felel meg a valóságnak: mert Leitgeb Imrét mi sokan akartuk a kaszinó elnökének. Akartuk pedig azért, mert a fiuban is óhajtottuk az apa Leitgeb János érdemeit elismerni; akartuk továbbá azért, mert egy oly 28 éves ember, ki a kaszinónak adományozott 100 frót, az egylet történetét megírta s a saját költségén az összes tagok számára kinyomatatta, minden esetre érdemes arra, hogy egy ki- városi egyletnek elnöke lehessen.

Hátha még figyelembe vesszük, hogy nevezett egyén kitűnő műveltségű jogvégezt ember, kinek van 1200 hold földje, s áldozatra kész jó hive. De meg akartuk választani akkor, midőn Dr. Szabó József ur, Tóth Lajos előtt becsület szavára kinyilatkoztatta, hogy a kaszinó elnökségét többé el nem vállalja. Nem volt tehát tervben a Dr. Szabó József elkeserítése, sem megugratása, vagy pláne az elnökségből való kibuktatása. különösen nem az én részemről. Ezt ugy hiszem maga Dr. Szabó József ur legjobban jelezte, azon pár évvel ezelőtt elmondott kaszinó elnöki beszámolójában, melynek szelleme az általa oly sokszor hangoztatott fruszra! fruszra! Ha tudósító igazságos akarna lenni, jellemre kellene, hogy Dr. Szabó József emez elkeserüléséről áthatott beszédére ugyancsak csattanós választ kapott a »Polgári olvasók« azon pár évvel tartott közgyűlésén, hol az akkori elnök, mintegy szembe állítva, a két egylet életképességét teljes önérzettel hangoztatta, hogy ott élnak virulnak, ott nem fruszra! Hát annak mi helye volt ott akkor? Ki vitte átt egyik egylet háját a másikba?

Nehezteli tudósító egyfelől azt is, hogy Dr. Buday József tavaly, mint általam ajánlott egyén választott el a kaszinó alelnökévé. Ha így lett volna, különösen két okból lehetné rá büszke: egyik az, hogy egy kitűnő műveltségű jogás z embert ajánlhattam; másik, hogy egy teljesen intelligens egyénekből álló egylet, nekem a pusztá ajánlatomra megválasztott elnöknek egy ismeretlen embert. Fájdalom azonban, ily befolyással egyáltalán nem dicsekedhetem.

Figyelmeztetnem kell még tudósító arra, hogy ne fájjon a feje az én lelkiismeretem miatt. Legyen nyugodt annak bajai felől, majd elvégzem én azt azzal, ki az önök is bírája.

Ha főt. Dr. Karsch Sallion urnak kedve lett volna a derecskei kaszinó élethez s azt kimutatta volna azzal, hogy oda mint más elátogatott és az egész egyletet nagybecsű figyelmere méltatta volna: bizonyára már akár elnöke is

lehetne Derecskén léte óta. Ő azonban a kaszinóba csak új évtől fogva, tulajdonképpen pedig a f. évi közgyűlés napja óta jár el. Hogy addig miért nem járt és most miért jár, azt ő tudja legjobban.

Tudósító elsorolja, hogy a kaszinó dolgait egészséges alapokra fektetni akaró értekezleten kik voltak jelen; hadd soroljam el én, meg hogy kik nem voltak jelen: Fráter Barnabás, Szentiványi László főszolgabírók, Leitgeb Imre fölbirtokos, pedig ezeket ugyancsak edesgették a maguk táborához. Dr. Both János orvos, Dr. Buday József ügyvéd, Zákány Lajos fölbirtokos, 5 jegyző, 9 tanító és 2 gyógyszerész. Hát kérem ezek mind szellemi, mind anyagi tekintetben állanak egyszínvonalon a tudósító táborával. — Vajjon kérem, ily állásu kvalifikációju egyéneket befolyásolhatok én egyszerű tanító, az önök álláspontja és eljárása ellen, ha azonban magukban t. i. az önök modorában s megkezdett akciójukban nem volna hiba? — Lássá ön kedves tudósító ur! E kifogástalan férfiak nem tartják azt, hogy az ön számra nem jó kerülni. Miért? Mert igen jól tudják, miszerint az az Uray, kinek ezikke, ön vagy önök szerint maró, nem hogy ellentétével szembe ne tudna, de még ellentétével szemben is tudott volna s tudna nemesen érezni s gondolkodni: hej de nagy csendesség volna ma Derecskén!

Azt mondja tudósító, hogy ők közöttük is van két tanító. Hát ez igaz, de az a két tanító, még akkor sem billenti 9 tanítóval szemben az ön javára az igazság mérlegét, ha az egyik a lelkes, tehát az elválasztott kaszinó-elnök veje, a másik pedig a mozgalom vezetőjének, a járásbíró ur kis leányának a nevelője. Ne szégyeljük a harcosait uraim, hisz a kantor is az önöke. Jó becsületes öreg ember Ha mi velünk tartanz, én őt is felemlíteném.

Szabad legyen ezek után tudósítótól, — aki nagyon meg van elégedve a maga lelkiismeretével és a nem kért tanácsokat osztogató bölcsességével, — kérdezem, hogy kivitte Derecske társadalmi baját a közönség elé? Kinek a tudósítása látott napvilágot előbb? Ki támadott engem s ki támad és vádol még folytonosan? Hisz én meg mindig védekezem, mert ön légből kapott állításaival, — az igazságot, — melylyel egy a derecskei kaszinó, mint az ottani társadalmi bajokat akarja megismertetni, — minden szavával arcul ütven s folytonosan engem támadván, erre egyenesen kényszerít. — Vajjon a beke érdeke kívánja ezt? Vajjon a szeretet, a becsülés mozgatja az ön szívét, lelkét s ezek után tollát? — Kérdezze meg csak azt a kisbíró, amelyet szüntelen én velem akar nálam vallatni.

Arra a táborra, amelynek tudósítója csekélységet szeméi ki az eltitkolható gyűlölet támadása: céljátábla gyanánt, jellemző, hogy annak egy jelentékeny része velem soha nem beszélt és így engem nem is ismer, de azért ép oly keményen verik ellenem a vasat, mint kiknek erkölcsi s anyagi érdekeikben nem egyszer emeltem fel méltánylásra, elnézésre s engesztelődésre buzdító szavaimat. Hej mily derék, jó ember voltam akkor! Csak úgy ömlöttek felém a hálanyilatkozatok. — Igaz! annyit adtam azokra is, mint amennyit azok most a támadásaikra: mert azok nem használnak, ezek meg nem ártanak.

Szivesen berekeszteném már e nagyon is hosszúra nyult s a derecskei társadalom sebet, ep annyira nem gyógyító védekezésem, mint amennyire nem tette azt tudósító első s nem teszi a második közleménye. De el kell még mondanom valamit a polgári olvasó-kör elnökválasztási ügyéről is. Hát bizony e kör elnöki ti-ztségéből Nt. Bíró Antal ur maga buktatta ki magát még pedig kettős ok alapján. Ezek egyike rejlett abban az elkeseredésben, mely a polgári elem kebelében támadt akkor, s midőn el nem küldte idejében, a polgári olvasó-kör gyűlésének azon hitelesített jknyvi számát, mely szerint Kossuth Ferenczet e kör tiszteltbeli tagjává választá el. A másik ok pedig keresendő egyrészt azon körülményben, hogy a mult nyár folyamán oly rutul megtámadott derecskei ev. ref. főgondnoknak, a lelkesen kívül minden számot tevő

ember védelmére kelt, másrészt azon személyesen tett nyilatkozatában, hogy többet nem vállalja el a kör elnökségét: elég volt 20 évig; csinálja tovább Zákány koma!

Ily körülmények között engem többen sarkaltak, hogy vállaljam el a Polgári olvasó-kör elnökségét. Én azonban kijelenttem, hogy a jelen társadalmi viszonyok között elnök semmi szín alatt nem óhajtok lenni. Így buzódott az elnökség kérdése, egész a közgyűlést megelőző szombat estig, a mikor is, személyem mellőzésével, tartottak-e kör hivattott intézői egy értekezletet, melyen abban állapodtak meg, hogy elnöknek megválasztják Zákány Lajost, alelnöknek pedig engem. Ezt a választás napján reggel 9 órakor értesemre isadták. No kérem, ha reggeli 9 órától, délutáni fél ötig, önöknek lehetetlen, egy oly egyszerű igénytelen kis beszédet elkészíteni és elmondani, mint a minő az enyém volt, hát én azon nem csodálkozom, hanem csak sajnálkozom.

Most pedig annak kijelentése után, hogy a derecskei kaszinóba eddig időre és körülményekre való tekintet nélkül, ugy a közel, mint rég multban örömmel vettem s vettünk fel minden tisztességes embert, továbbá hogy a közgyűlés mindig a következő esztendőben tartatott meg s azon szavazati jogával bárki élhetett korlátozás nélkül, azon kérelemmel zárom be soraimat, hogy a kételkedő tekintse meg ez egyet jknyveit, továbbá hasonlítsa össze az én védekezésemet a tudósító támadásaival s akkor megfogja látni, hogy hol vannak a kirohanások, hol lehet a béke és szeretet avagy a gyűlést és bosszu forrása.

Utóljára is, sem én sem a tudósító e kínos ügyben részre hajlatlan bírók, nem lehetünk: éljen hát benne az a nagyérdemű olvasó közönség, melyet elég szívtelenek voltunk tele gyötörni.

Mentségemre szolgáljon személyemet illetőleg, az a körülmény, hogy nincs a földnek oly nyomorult férge, melynek az önvédelem-ben joga ne volna. És végül szerencsét kívánva önöknek, a kaszinó és társadalmunk életben oly sikeresen végzett radikális reformukhoz: óhajtom egyrészt hogy munkáik gyümölcsében leljék örömlüket, másrészt hogy a szeretet és tisztelet a mely önököt kaszinójukba összefűzi, legyen állandó s legyen erős. Mi meg tudtuk élni a magunk emberségéből, ha urak és é'teképesek cselekedjék meg azt önök is. Végre pedig vegyék figyelembe, hogy e lap olvasó, Derecske baját meg nem gyógyítják: tehát azok előtt hiába jajveszékelnék. Lássák mi békével türjük azt a nagy csapást, hogy a Derecskei járáskörben: nélkülözünk különben becses társaságokat; hát mint istenfélő emberek nyugodjanak bele már megérdemlett sorukba. Ezek után vagyok a Tek. szerkesztő urnak.

Derecske 1896 febr. 22-én.

alázatos szolgálja
Uray Gyula.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Elsőkötet.

7.

A kegyencz otthona.

(Folytatás.)

— Édes Bertám — üdvözöllek! Hogy vagytok? — jól mindnyájan, ugy-e bár? — te is . . . Oh te a régi vagy, az én figyelmes jó testvérem! Senki sem várt rám, csak te. Vagy csalódom s te is csak úgy véletlenül voltál most idebenn?

Arczán valami fájó, keserű érzés tünt fel, de a lányka sietett tiltakozni:

— Nem, nem véletlenül! Én vártalak, Farkas . . . Isten hozott! Alig ismerlek rád ebben a szokatlan diszben. Valami ünnepélyről jössz?

— Ünnepélyről? Eltaláltad: az én életem legfontosabb ünnepélyéről jövök.

— Ah, igazán? Mi volt az?

— Ebben a ruhában nyertem el a diplomát s esküdtem föl ügyvédnek, mielőtt haza indultam. Azért nem öltöztem át, hogy ebben lássatok meg legelőször a hosszú távollét után — ha ugyan érdekel ez még valakit!

Ez is olyan keserűen volt mondva, Berta meg is botránkozott rajta.

— Ah Farkas, hogy mondhatsz ilyet? Ünnep az mindnyájunknak. Hogy fog örülni János bácsi!

— Nem irtam meg neki, hogy annál nagyobb legyen az öröme. De hát beszélj nekem valamit, kedves Bertám! Hogy vagytok? mit csináltok? mi történt itthon azóta, hogy távol voltam?

Körülezirógatta a lányka bársonysima arcát, könnyű csókot lehelt homlokára, aztán átkarolta derekát s csendes örömmel vonta magával föl s alá a szobában, majd ide, majd oda, minden butor-darabnál, minden csekélységénél megállva, kérdezgetve: „Hát az a régi kép hova lett? hát a szekrény most a diván helyén van? hát a nagy asztalt ujjal cseréltétek föl?” Kérdezgetei, csevegett, megnézett mindent, mint szokták azok, kik messze utról nagy sokára hazajönnek és szívbéli örömmel köszöntik meg a lelketlen tárgyakat is.

Az ifju csendes, szelid öröme, apró kérdései, könnyű, nyájas csevegése visszahozta a lánykát is abba a szelid örülő hangulatba, mi oly jól esik a szívnek, mint gyermeknek a ringató dajkadalt. Aztán ő is elkezdett csevegni erről is, arról is: elmondott minden aprólékos-ságot gyermekes élénkséggel, mint a hogy szokták kedves jó leányok, mikor bátyjuk hosszú távollét után végre hazakerül.

Szegény leány! szinte elfeledte, hogy ő ezen az ifjun, ki neki csak testvére tud lenni, — a szerelem határtalan rajongásával csügg, elfeledte szerelmét a testvéri szeretet szelid, elragadó hatása alatt.

Sokáig csevegték így szeliden, csendes örömei, midőn egyszerre elborult az ifju arca, szemöldei összevonultak s tekintete sötéten maradt függve valami tárgyon.

A viszontlátás-első öröme után Farkas kényelembé akarván magát tenni, leoldta kardját, levetette mentéjét s kigombolta atilláját. Berta a kardot egy sarokba tette, ide nézett most Farkas . . . a maga kardja mellett egy tisztí kardot pillantott meg fekete-sárga bojtjal.

— Azok is ott vannak? — dörmögött végre kevés szünet után, le nem véve szemét az idegen kardról.

— It! — felelt halkán Berta, aztán kőröleg függesztette szép szemét a sötét tekintetű ifjura.

— Farkas, ne haragudjál rájuk; kerlek, ne mutass gyűlöletet. Ida néniék fájni fog az.

— Ah, Ida! — kiáltott elkeseredve az ifju, — gondol is Ida az én tetszésemmel, vagy nem tetszésemmel!

— Ne moudd azt! — ha tudnád, mennyire óhajta kibéküléset!

Farkas e szavakra oly különösen nézett rá, hogy a szegény gyanutlan leány valósággal megrettent tőle. Mintha valami rég eltemetett fájdalom emésztő kiserve akarná mindazt, a mit nem szabad elmondania, egyetlen szemrehányó tekintetben kifejezni, de tudja, hogy az, a kire tekint, azt a szemrehányást meg nem értheti.

— Farkas! — rebegette a megijedt lányka, mi bajod?

— Kibékülésemet óhajta? — kiáltá az ifju nagy felháborodással — az én kibékülésemet? — Hiszed te azt? Szegény leány, nem tudod, mit beszélsz!

(Folyt köv.)

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 120. Páros bérlet 120.

Kedden, 1896. Február hó 25-én:

A SULTÁN.

Eredeti operete 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerette: Veró György. (Rendező Krémer.)

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a hához szállítva mintákat posta fordultával küld: Henneberg G. (cs. és kor. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan eszközöltnék. (6)

Dr. Fáy Márk

orvos-sebésztudor stb.

lakik N.-Várad-utcán 2128/29. sz. alatt (a hol a Corso kávéház van.)

Rendel: délelőtt 8-9 óráig.
déltan 2-4 óráig.

Dr. Koszorus István

fogorvosi és fogtechnikai
müsterme

Piacz-utca 1711. RANUNKEL-féle hazban.

Rendel: délelőtt 9-1 óráig.
déltan 3-6 óráig.

30 frt havi fizetés

és megfelelő jutalék mellett állandó alkalmazást nyernek ügyes megbízható egyének az **»Allianz«** éébtbiztosító társaság debreczeni főügynökségnél (Kossuth-utca, Patay-ház).

Jelentkezhetni a déltani órákban.

199/1896. v. k. sz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak 2630 1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bleier és Weisz czég részére özv. Veres Lászlóné debreczeni lakostól 95 frt 37 kr. tőke, ennek 1895. évi november hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 26 frt 80 kr. perköltség erejéig 1896. évi január hó 2-án bíróság lefoglalt és 886 frt 10 krra becsült áruk és bolti felszerelvényekből álló ingóságok 1896. évi márczius hó 5-én d. e. 9 órakor kezdetét veendő és hatvan-utca 1099. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi febr. hó 16-án.

Sugár Gyula

bir. kiküldött.

Még csak rövid ideig
tart a

végkiárulás,

és a még raktáron levő áruk a

gyári árnál

is **olcsóbban** adatnak el.

KISS LAJOS

női divat és vászon üzletében, Tisza-palota.

288 sz.

1896.

Zárt-ajánlati hirdetés.

A nagyváradi I. sz. püspökségi uradalom tulajdonát képező s a nagyváradi 3165 számú telekkönyvi betéltben 21. 22. 23. sor 85. 86. és 87. h. r. számok alatt foglalt, főutcán a vasuti állomáshoz közel a „Wöber“ szálloda mellett fekvő ház 1 hold 873 négyszögöl telkével s összes mellék épületeivel zárt-ajánlati eljárás útján eladatni határozatván, felhivatnak venni szándékozó, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zártajánlataikat 10 százalék bánompénzzel ellátva, alulirt hivatalhoz **1896 márczius hó 9-ik** napján déli 12 óráig nyújtsák be.

Az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s magára kötelezőnek elfogadja.

A részletes feltételek alulirt hivatalnál mai, naptól kezdve d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig bármikor megtekinthető.

Nagyvárad 1896 február 16.

A N.-VÁRADI I. SZ. PÜSPÖKSÉGI URADALMAK
FŐTISZTI HIVATALA.

A debreczeni központi tejszarnok a bőjti idényre tisztelettel ajánlja naponta friss és kizárólag csakis a **méltóságos Gróf Dégenfeld József és Steinfeld Mihály** urak uradalmából szállított tejtermékeit.

Egy liter félig lefőzött tej ára	7 kr.
„ „ telyes reggeli „	12 „
„ „ tejszín „	40 „
„ „ habtejszín „	80 „
„ „ tejfél „	40 „
„ klgr. turó „	28 „
„ „ vaj ára	1 frt 20 „

Tejfél, turót és vajat csakis a saját készítményünket bocsátjuk áruba, melyek orvosi felügyelet alatt állanak és azokért mindenkor felelősséget vállalunk.

A munkácsi **Gróf Schönbörn** uradalom

thea-vaját

ismét megkaptuk és naponta friss csomag érkezik, 1 kg. ára 1 frt 60 kr.

Tisztelettel kérjük a naponta szükségelt tejet megrendelni és azt hához szállítva reggeli fejésű telyes tejet teleu-nyáron 10 krért szállítjuk.

Tisztelettel

Debr. központi tejszarnok.

Kerestetik

egy a kerékgyártó munkálatot teljesen és kitűnően érő munkavezető a debreczeni fogházi rabmunka vállalatához.

Értekezhetni: **Bernáth Jenőné**: kis-várad-utca a törvényszékkal szemben (Eczet gyár.)

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & Co

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
Vezérgéplakó: **RUDE és BLOCHMANN**, Budapest és Bécs.